

PIOTR LATOCHA

ROŚLINY OZDOBNE W ARCHITEKTURZE KRAJOBRAZU

Cz. IV Drzewa i krzewy liściaste

Hortpress Sp. z o.o.

PRZEDMOWA

Umiejętność właściwego projektowania obiektów zieleni wymaga dobrej znajomości morfologii i wymagań roślin. W naszej strefie klimatycznej możemy uprawiać niezwykle dużą liczbę gatunków roślin drzewiastych. Różnią się one od siebie wyglądem (pokrojem, walorami dekoracyjnymi), szybkością wzrostu, wymaganiami siedliskowymi oraz stopniem odporności na różne czynniki (susza bądź nadmiar wilgoci, upały latem lub mrozy zimą oraz różne zanieczyszczenia powietrza i gleby). Dlatego dokładna znajomość morfologii i wymagań roślin jest podstawą do właściwego tworzenia kompozycji roślinnych w różnych warunkach siedliskowych oraz dobrego planowania przyszłych zabiegów pielęgnacyjnych.

Podręcznik „Rośliny ozdobne w architekturze krajobrazu. Część IV. Drzewa i krzewy liściaste” przeznaczony jest dla uczniów kształcących się w szkołach o profilu ogrodniczym oraz wszystkich zajmujących się architekturą krajobrazu. Jest on kontynuacją części III podręcznika zawierającej wprowadzenie do dendrologii, a więc zagadnienia związane z nazewnictwem roślin, podstawową terminologią morfologiczną i terminami stosowanymi w architekturze krajobrazu, oraz wskazówki co do praktycznego zastosowania roślin, a także szczegółowo omawiającej rośliny nagozalążkowe, tj. drzewa i krzewy iglaste.

Obie części podręcznika zostały opracowane w taki sposób, aby nauczyć uczniów rozpoznawania roślin oraz zapoznać ich z wymaganiami, walorami dekoracyjnymi i możliwościami zastosowania poszczególnych gatunków i odmian. Służy temu przede wszystkim czytelny schemat opisów morfologicznych, bogaty materiał fotograficzny i ważne informacje praktyczne. Wszystkie rośliny ze względów dydaktycznych zostały przedstawione w dwóch grupach – rośliny nagozalążkowe („Rośliny ozdobne w architekturze krajobrazu. Część III. Drzewa i krzewy iglaste”) i okrytozalążkowe („Rośliny ozdobne w architekturze krajobrazu. Część IV. Drzewa i krzewy liściaste”). Wewnątrz każdej grupy uporządkowano je alfabetycznie rodzajami (wg nomenklatury tacińskiej), co pozwoli na łatwe poruszanie się po podręcznikach i szybkie odnalezienie potrzebnych informacji.

Na str. 345 zamieszczono mapę Polski z zaznaczonymi strefami klimatycznymi, którym przyporządkowane są poszczególne gatunki roślin.

SPIS TREŚCI

DRZEWA I KRZEWY LIŚCIASTE

(Gromada: <i>Angiospermae</i> – okrytozalążkowe)	13
Rodzaj: <i>Acer</i> – klon (Rodzina: <i>Aceraceae</i> – klonowate)	14
Gatunek: <i>Acer campestre</i> L. – klon polny (paklon)	14
Gatunek: <i>Acer negundo</i> L. – klon jesionolistny	16
Gatunek: <i>Acer palmatum</i> Thunb. ex Murray – klon palmowy	18
Gatunek: <i>Acer platanoides</i> L. – klon pospolity	20
Gatunek: <i>Acer pseudoplatanus</i> L. – klon jawor	22
Gatunek: <i>Acer saccharinum</i> L. – klon srebrzysty	24
Gatunek: <i>Acer tataricum</i> subsp. <i>ginnala</i> (Maxim.)Wesm. – klon tatarski podgat. <i>ginnala</i> (klon <i>ginnala</i>)	26
Rodzaj: <i>Actinidia</i> – aktinidia (Rodzina: <i>Actinidiaceae</i> – aktinidiowate)	27
Gatunek: <i>Actinidia arguta</i> (Siebold et Zucc.)Planch. ex Miq. – aktinidia ostrolistna ..	27
Gatunek: <i>Actinidia kolomikta</i> (Maxim. et Rupr.)Maxim. – aktinidia pstrolistna ..	29
Rodzaj: <i>Aesculus</i> – kasztanowiec (Rodzina: <i>Hippocastanaceae</i> – kasztanowcowate)	30
Gatunek: <i>Aesculus xcarnea</i> Hayne – kasztanowiec czerwony	30
Gatunek: <i>Aesculus hippocastanum</i> L. – kasztanowiec pospolity (kasztanowiec biały)	32
Rodzaj: <i>Ailanthus</i> – bożodrzew (ajlant) (Rodzina: <i>Simaroubaceae</i> – bieguncznikowate)	34
Gatunek: <i>Ailanthus altissima</i> (Mill.)Swingle – bożodrzew (ajlant) gruczołkowaty	34
Rodzaj: <i>Alnus</i> – olsza (olcha) (Rodzina: <i>Betulaceae</i> – brzoźowate)	36
Gatunek: <i>Alnus glutinosa</i> (L.)Gaertn. – olsza czarna	36
Gatunek: <i>Alnus incana</i> (L.)Moench. – olsza szara	38
Rodzaj: <i>Amelanchier</i> – świdośliwa (Rodzina: <i>Rosaceae</i> – różowate, Podrodzina: <i>Maloideae</i> – jabłkowe)	39
Gatunek: <i>Amelanchier lamarckii</i> F.G.Schroeder (<i>A. canadensis</i> Hort.) – świdośliwa Lamarcka (świdośliwa kanadyjska)	39
Gatunek: <i>Amelanchier spicata</i> (Lam.)K.Koch – świdośliwa kłosowa	40
Rodzaj: <i>Amorpha</i> – amorfia (Rodzina: <i>Leguminosae</i> – strączkowate)	42
Gatunek: <i>Amorpha fruticosa</i> L. – amorfia krzewiasta	42
Rodzaj: <i>Aristolochia</i> – kokornak (Rodzina: <i>Aristolochiaceae</i> – kokornakowate)	43
Gatunek: <i>Aristolochia macrophylla</i> Lam. (<i>A. durior</i> Hort.) – kokornak wielkolistny	43
Rodzaj: <i>Berberis</i> – berberys (kwaśnica) (Rodzina: <i>Berberidaceae</i> – berberysowate)	43
Gatunek: <i>Berberis thunbergii</i> DC. – berberys Thunberga	45
Gatunek: <i>Berberis vulgaris</i> L. – berberys pospolity	47

Gatunek: <i>Berberis xottawensis</i> C.K.Schneid. 'Superba'	
– berberys ottawski odm. wspaniała	49
Rodzaj: <i>Betula</i> – brzoza (Rodzina: <i>Betulaceae</i> – brzozowate)	50
Gatunek: <i>Betula pendula</i> Roth. (<i>B. verrucosa</i> Ehrh.) – brzoza brodawkowata	50
Gatunek: <i>Betula utilis</i> D.Don 'Doorenbos' – brzoza pożyteczna	
odm. Doorenbos	52
Rodzaj: <i>Buddleja</i> – budleja (omżyn) (Rodzina: <i>Buddlejaceae</i> – budlejowate)	53
Gatunek: <i>Buddleja davidii</i> Franch. – budleja Davida	53
Rodzaj: <i>Buxus</i> – bukszpan (Rodzina: <i>Buxaceae</i> – bukszpanowate)	55
Gatunek: <i>Buxus sempervirens</i> L. – bukszpan wieczniezielony	55
Rodzaj: <i>Calluna</i> – wrzos (Rodzina: <i>Ericaceae</i> – wrzosowate)	56
Gatunek: <i>Calluna vulgaris</i> (L.)Hull. – wrzos pospolity	56
Rodzaj: <i>Campsis</i> – milin (Rodzina: <i>Bignoniaceae</i> – bignoniowate)	59
Gatunek: <i>Campsis radicans</i> (L.)Seem. – milin amerykański	59
Rodzaj: <i>Caragana</i> – karagana (grochownik) (Rodzina: <i>Leguminosae</i> – strączkowate,	
Podrodzina: <i>Papilionoideae</i> – motylkowe)	60
Gatunek: <i>Caragana arborescens</i> Lam. – karagana syberyjska	60
Rodzaj: <i>Carpinus</i> – grab (Rodzina: <i>Corylaceae</i> – leszczynowate)	62
Gatunek: <i>Carpinus betulus</i> L. – grab pospolity	62
Rodzaj: <i>Carya</i> – orzesznik (Rodzina: <i>Juglandaceae</i> – orzechowate)	65
Gatunek: <i>Carya cordiformis</i> (Wangenh.)K.Koch. – orzesznik gorzki	65
Rodzaj: <i>Castanea</i> – kasztan (Rodzina: <i>Fagaceae</i> – bukowate)	66
Gatunek: <i>Castanea sativa</i> Mill. – kasztan jadalny	66
Rodzaj: <i>Catalpa</i> – surmia (katalpa) (Rodzina: <i>Bignoniaceae</i> – bignoniowate)	67
Gatunek: <i>Catalpa bignonioides</i> Walter – surmia (katalpa) bignoniowa	
(surmia zwyczajna)	67
Rodzaj: <i>Celastrus</i> – dławisz (Rodzina: <i>Celastraceae</i> – dławiszowate)	69
Gatunek: <i>Celastrus orbiculatus</i> Thunb. – dławisz okrągłolistny	69
Rodzaj: <i>Cercidiphyllum</i> – grujecznik (Rodzina: <i>Cercidiphyllaceae</i> – grujecznikowate)	70
Gatunek: <i>Cercidiphyllum japonicum</i> Siebold et Zucc.	
– grujecznik japoński	70
Rodzaj: <i>Chaenomeles</i> – pigwowiec (Rodzina: <i>Rosaceae</i> – różowate,	
Podrodzina: <i>Maloideae</i> – jabłkowe)	72
Gatunek: <i>Chaenomeles japonica</i> (Thunb.)Lindl. ex Spach. – pigwowiec japoński	72
Gatunek: <i>Chaenomeles speciosa</i> (Sweet)Nakai – pigwowiec okazały	
(pigwowiec chiński)	73
Gatunek: <i>Chaenomeles xsuperba</i> (Frahm)Rehder	
– pigwowiec pośredni	75
Rodzaj: <i>Clematis</i> – powojnik (Rodzina: <i>Ranunculaceae</i> – jaskrowate)	76
Gatunek: <i>Clematis alpina</i> Mill. – powojnik alpejski	76
Gatunek: <i>Clematis vitalba</i> L. – powojnik pnący	76
Gatunek: <i>Clematis</i> – powojniki wielkokwiatowe	78
Rodzaj: <i>Cornus</i> – dereń (Rodzina: <i>Comaceae</i> – dereniowate)	81
Gatunek: <i>Cornus alba</i> L. – dereń biały	81

Gatunek: <i>Cornus kousa</i> Hance. – dereń kousa	84
Gatunek: <i>Cornus mas</i> L. – dereń jadalny (dereń właściwy)	85
Gatunek: <i>Cornus sericea</i> L. 'Flaviramea' (<i>C. stolonifera</i> Michx. 'Flaviramea')	
– dereń rozłogowy odm. złotokora	86
Rodzaj: Corylus – leszczyna (Rodzina: <i>Corylaceae</i> – leszczynowate)	88
Gatunek: <i>Corylus avellana</i> L. – leszczyna pospolita	88
Gatunek: <i>Corylus colurna</i> L. – leszczyna turecka	90
Gatunek: <i>Corylus maxima</i> Mill. 'Purpurea' – leszczyna południowa odm. purpurowa	92
Rodzaj: Cotinus – perukowiec (Rodzina: <i>Anacardiaceae</i> – nanerczowate)	93
Gatunek: <i>Cotinus coggygria</i> Scop. – perukowiec podolski	95
Rodzaj: Cotoneaster – irga (Rodzina: <i>Rosaceae</i> – różowate,	
Podrodzina: <i>Maloideae</i> – jabłkowe)	95
Gatunek: <i>Cotoneaster</i> 'Coral Beauty' – irga odm. Coral Beauty	95
Gatunek: <i>Cotoneaster horizontalis</i> Decne. – irga pozioma	96
Gatunek: <i>Cotoneaster lucidus</i> Schlecht. – irga błyszcząca	98
Gatunek: <i>Cotoneaster multiflorus</i> Bunge – irga wielokwiatowa	99
Rodzaj: Crataegus – głóg (Rodzina: <i>Rosaceae</i> – różowate, Podrodzina: <i>Maloideae</i> – jabłkowe)	100
Gatunek: <i>Crataegus monogyna</i> Jacq. – głóg jednoszyjkowy	100
Gatunek: <i>Crataegus xmedia</i> Bechst. 'Paul's Scarlet' (<i>Crataegus laevigata</i> (Poir)DC. 'Paul's Scarlet') – głóg pośredni odm. pełnokwiatowa szkarłatna	101
Gatunek: <i>Crataegus pedicellata</i> Sarg. – głóg szypułkowy (głóg szkarłatny)	103
Rodzaj: Cytisus – żarnowiec, szczodrzeniec (Rodzina: <i>Leguminosae</i> – strączkowate,	
Podrodzina: <i>Papilionoideae</i> – motylkowe)	104
Gatunek: <i>Cytisus decumbens</i> (Durand)Spach. – szczodrzeniec położony	104
Gatunek: <i>Cytisus xpraecox</i> Bean. 'Allgold' – szczodrzeniec wczesny odm. Allgold	105
Rodzaj: Daphne – wawrzynek (Rodzina: <i>Thymeleaceae</i> – wawrzynkowate)	106
Gatunek: <i>Daphne mezereum</i> L. – wawrzynek wilczelyko	106
Rodzaj: Deutzia – żylistek (Rodzina: <i>Hydrangeaceae</i> – hortensjowate)	107
Gatunek: <i>Deutzia gracilis</i> Siebold et Zucc. – żylistek wysmukły	107
Gatunek: <i>Deutzia scabra</i> Thunb. – żylistek szorstki	108
Rodzaj: Elaeagnus – oliwnik (Rodzina: <i>Elaeagnaceae</i> – oliwnikowate)	110
Gatunek: <i>Elaeagnus angustifolia</i> L. – oliwnik wąskolistny	110
Rodzaj: Erica – wrzosiec (Rodzina: <i>Ericaceae</i> – wrzosowate)	111
Gatunek: <i>Erica carnea</i> L. – wrzosiec czerwony (wrzosiec krwisty)	111
Rodzaj: Euonymus – trzmielina (Rodzina: <i>Celastraceae</i> – dławiszowate)	113
Gatunek: <i>Euonymus alatus</i> (Thunb.)Siebold – trzmielina oskrzydłona	113
Gatunek: <i>Euonymus europaeus</i> L. – trzmielina europejska (trzmielina pospolita)	115
Gatunek: <i>Euonymus fortunei</i> var. <i>radicans</i> (Siebold ex Miq.)Rehd. – trzmielina Fortune'a odm. położona (trzmielina rozłogowa)	116
Rodzaj: Fagus – buk (Rodzina: <i>Fagaceae</i> – bukowate)	118
Gatunek: <i>Fagus sylvatica</i> L. – buk pospolity	118
Rodzaj: Fallopia – rdestówka (Rodzina: <i>Polygonaceae</i> – rdestowate)	122

Gatunek: <i>Fallopia baldschuanica</i> (Regel) Holub. (<i>Fallopia aubertii</i> (L. Henry) Holub., <i>Polygonum aubertii</i> L. Henry) – rdestówka Auberta	112
Rodzaj: <i>Forsythia</i> – forsycja (Rodzina: <i>Oleaceae</i> – oliwkowate)	124
Gatunek: <i>Forsythia xintermedia</i> Zabel. 'Spectabilis'	
– forsycja pośrednia odm. okazała	124
Gatunek: <i>Forsythia</i> 'Maluch' – forsycja odm. Maluch	125
Rodzaj: <i>Fraxinus</i> – jesion (Rodzina: <i>Oleaceae</i> – oliwkowate)	126
Gatunek: <i>Fraxinus excelsior</i> L. – jesion wyniosły	126
Gatunek: <i>Fraxinus ornus</i> L. – jesion mannowy	128
Gatunek: <i>Fraxinus pennsylvanica</i> Marsh. – jesion pensylwański	129
Rodzaj: <i>Gleditsia</i> – glediczia (iglicznia) (Rodzina: <i>Leguminosae</i> – strączkowate;	
Podrodzina: <i>Cesalpinoideae</i> – brezylkowe)	131
Gatunek: <i>Gleditsia triacanthos</i> L. – glediczia trójcierniowa (iglicznia trójcierniowa)	131
Rodzaj: <i>Hamamelis</i> – oczar (Rodzina: <i>Hamamelidaceae</i> – oczarowate)	133
Gatunek: <i>Hamamelis xintermedia</i> Rehd. – oczar pośredni	133
Rodzaj: <i>Hedera</i> – bluszcz (Rodzina: <i>Araliaceae</i> – araliowate)	135
Gatunek: <i>Hedera helix</i> L. – bluszcz pospolity	135
Rodzaj: <i>Hippophaë</i> – rokitnik (rozmarnowiec) (Rodzina: <i>Elaeagnaceae</i> – oliwnikowate)	137
Gatunek: <i>Hippophaë rhamnoides</i> L. – rokitnik pospolity	137
Rodzaj: <i>Hydrangea</i> – hortensja (Rodzina: <i>Hydrangeaceae</i> – hortensjowate)	139
Gatunek: <i>Hydrangea arborescens</i> L. 'Annabelle' – hortensja krzewiasta odm. Annabelle	139
Gatunek: <i>Hydrangea macrophylla</i> (Thunb. ex Murray) Ser. – hortensja ogrodowa	140
Gatunek: <i>Hydrangea paniculata</i> Siebold 'Grandiflora' – hortensja bukietowa odm. wielkokwiatowa	142
Gatunek: <i>Hydrangea petiolaris</i> Siebold et Zucc. (<i>Hydrangea anomala</i> ssp. <i>petiolaris</i> E.M. McClint.) – hortensja pnąca	144
Rodzaj: <i>Juglans</i> – orzech (Rodzina: <i>Juglandaceae</i> – orzechowate)	145
Gatunek: <i>Juglans nigra</i> L. – orzech czarny	145
Gatunek: <i>Juglans regia</i> L. – orzech włoski	147
Rodzaj: <i>Kerria</i> – złotlin (Rodzina: <i>Rosaceae</i> – różowate, Podrodzina: <i>Rosoideae</i> – różowe)	148
Gatunek: <i>Kerria japonica</i> (L.) DC. – złotlin chiński	148
Rodzaj: <i>Kolkwitzia</i> – kolkwiczja (Rodzina: <i>Caprifoliaceae</i> – przewiertniowate)	150
Gatunek: <i>Kolkwitzia amabilis</i> Graebn. – kolkwiczja chińska	150
Rodzaj: <i>Laburnum</i> – złotokap (Rodzina: <i>Leguminosae</i> – strączkowate, Podrodzina: <i>Papilionoideae</i> – motylkowe)	152
Gatunek: <i>Laburnum anagyroides</i> Medik. – złotokap pospolity	152
Gatunek: <i>Laburnum xwatereri</i> (G. Kirchn.) Dippel 'Vossii' – złotokap Waterera odm. Vossii	153
Rodzaj: <i>Lavandula</i> – lawenda (Rodzina: <i>Labiatae</i> – wargowe)	154
Gatunek: <i>Lavandula angustifolia</i> Mill. – lawenda wąskolistna	154
Rodzaj: <i>Ligustrum</i> – ligustr (liguster) (Rodzina: <i>Oleaceae</i> – oliwkowate)	156
Gatunek: <i>Ligustrum vulgare</i> L. – ligustr pospolity	156

Gatunek: <i>Ligustrum 'Vicaryi'</i> – ligustr Gibbsa	158
Rodzaj: <i>Liquidambar</i> – ambrowiec (Rodzina: <i>Hamamelidaceae</i> – oczarowate)	159
Gatunek: <i>Liquidambar styraciflua</i> L. – ambrowiec balsamiczny (ambrowiec amerykański)	159
Rodzaj: <i>Liriodendron</i> – tulipanowiec (Rodzina: <i>Magnoliaceae</i> – magnoliowate)	161
Gatunek: <i>Liriodendron tulipifera</i> L. – tulipanowiec amerykański	161
Rodzaj: <i>Lonicera</i> – suchodrzew i wiciokrzew (Rodzina: <i>Caprifoliaceae</i> – przewiertniowate)	
Podrodzaj: <i>Lonicera</i> – suchodrzew	163
Gatunek: <i>Lonicera tatarica</i> L. – suchodrzew tatarski	163
Gatunek: <i>Lonicera xylosteum</i> L. – suchodrzew pospolity	165
Podrodzaj: <i>Caprifolium</i> – wiciokrzew	167
Gatunek: <i>Lonicera caprifolium</i> L. – wiciokrzew przewiercień	167
Gatunek: <i>Lonicera periclymenum</i> L. – wiciokrzew pomorski	168
Gatunek: <i>Lonicera xtellmanniana</i> Magyar ex H.L.Späth. – wiciokrzew Tellmanna	169
Rodzaj: <i>Lycium</i> – kolcowój (Rodzina: <i>Solanaceae</i> – psiankowate)	171
Gatunek: <i>Lycium barbarum</i> L.(<i>L. halimifolium</i> Mill.) – kolcowój pospolity (kolcowój szkarłatny)	171
Rodzaj: <i>Magnolia</i> – magnolia (Rodzina: <i>Magnoliaceae</i> – magnoliowate)	172
Gatunek: <i>Magnolia kobus</i> DC. – magnolia japońska	172
Gatunek: <i>Magnolia liliflora</i> Desr. 'Nigra' – magnolia purpurowa odm. czarna	174
Gatunek: <i>Magnolia xsoulangeana</i> Soul.-Bod. 'Speciosa' – magnolia Soulange'a odm. okazała	175
Gatunek: <i>Magnolia 'Susan'</i> – magnolia Susan	177
Rodzaj: <i>Mahonia</i> – mahonia (ośćiał) (Rodzina: <i>Berberidaceae</i> – berberysowate)	178
Gatunek: <i>Mahonia aquifolium</i> (Pursh)Nutt. – mahonia pospolita	178
Rodzaj: <i>Malus</i> – jabłoń (Rodzina: <i>Rosaceae</i> – różowate, Podrodzina: <i>Maloideae</i> – jabłkowe)	180
Gatunek: <i>Malus xpurpurea</i> (Barbier)Rehd. – jabłoń purpurowa	180
Gatunek: <i>Malus 'Ola'</i> – jabłoń odm. Ola	182
Gatunek: <i>Malus 'Rudolph'</i> – jabłoń odm. Rudolf	184
Rodzaj: <i>Morus</i> – morwa (Rodzina: <i>Moraceae</i> – morwowate)	185
Gatunek: <i>Morus alba</i> L. – morwa biała	185
Rodzaj: <i>Pachysandra</i> – runianka (Rodzina: <i>Buxaceae</i> – bukszpanowate)	187
Gatunek: <i>Pachysandra terminalis</i> Siebold et Zucc. – runianka japońska	187
Rodzaj: <i>Parthenocissus</i> – winobluszcz (Rodzina: <i>Vitaceae</i> – winoroślowate)	188
Gatunek: <i>Parthenocissus tricuspidata</i> (Siebold et Zucc.)Planch. 'Veitchii' – winobluszcz trójkłapowy odm. Veitch'a	188
Gatunek: <i>Parthenocissus quinquefolia</i> (L.)Planch. – winobluszcz pięciolistkowy	190
Rodzaj: <i>Phellodendron</i> – korkowiec (Rodzina: <i>Rutaceae</i> – rutowate)	192
Gatunek: <i>Phellodendron amurense</i> Rupr. – korkowiec amurski	192
Rodzaj: <i>Philadelphus</i> – jaśminowiec (Rodzina: <i>Hydrangeaceae</i> – hortensjowate)	194
Gatunek: <i>Philadelphus coronarius</i> L. – jaśminowiec wonny	194
Gatunek: <i>Philadelphus 'Virginal'</i> – jaśminowiec panieński	196
Rodzaj: <i>Physocarpus</i> – pęcherznica (Rodzina: <i>Rosaceae</i> – różowate, Podrodzina: <i>Spiraeoideae</i> – tawułowe)	196

Gatunek: <i>Physocarpus opulifolius</i> (L.) Maxim. – pęcherznica kalinolistna	196
Rodzaj: <i>Platanus</i> – platan (Rodzina: <i>Platanaceae</i> – platanowate)	199
Gatunek: <i>Platanus xhispanica</i> Mill. ex Münchh. 'Acerifolia'. (<i>Platanus xacerifolia</i> (Aiton) Willd.) – platan klonolistny	199
Rodzaj: <i>Populus</i> – topola (Rodzina: <i>Salicaceae</i> – wierzbowate)	201
Gatunek: <i>Populus alba</i> L. – topola biała (białodrzew)	201
Gatunek: <i>Populus xberolinensis</i> (K.Koch) Dippel. 'Berlin' – topola berlińska	203
Gatunek: <i>Populus xcanadensis</i> Moench. 'Robusta'	
(<i>P. xeuramericana</i> Guinier 'Robusta') – topola kanadyjska odm. bujna	204
Gatunek: <i>Populus nigra</i> L. – topola czarna (sokora)	205
Gatunek: <i>Populus simonii</i> Carr. – topola Simona (topola chińska)	207
Gatunek: <i>Populus tremula</i> L. – topola osika (topola drżąca)	208
Rodzaj: <i>Potentilla</i> – pięciornik (Rodzina: <i>Rosaceae</i> – różowate,	
Podrodzina: <i>Rosoideae</i> – różowe)	210
Gatunek: <i>Potentilla fruticosa</i> L. – pięciornik krzewiasty	210
Rodzaj: <i>Prunus</i> – śliwa, migdałowiec, wiśnia, czereśnia, czeremcha	
(Rodzina: <i>Rosaceae</i> – różowate, Podrodzina: <i>Prunoideae</i> – śliwowe)	213
Gatunek: <i>Prunus cerasifera</i> Ehrh. (<i>P. divaricata</i> Ledeb.)	
– ałycza (śliwa wiśniowa)	213
Gatunek: <i>Prunus xeminens</i> Beck 'Umbraculifera'	
(<i>P. fruticosa</i> 'Globosa' Hort.) – wiśnia osobliwa odm. kulista	215
Gatunek: <i>Prunus laurocerasus</i> L. 'Otto Luyken' – laurowiśnia wschodnia	
odm. Otto Luyken	216
Gatunek: <i>Prunus mahaleb</i> L. (<i>Cerasus mahaleb</i> (L.) Mill.)	
– wiśnia wonna (antypka)	218
Gatunek: <i>Prunus padus</i> L. (<i>Padus avium</i> Mill.) – czeremcha pospolita	
(korcípka, smrodynia)	219
Gatunek: <i>Prunus serotina</i> Ehrh. (<i>Padus serotina</i> (Ehrh.) Borkh.)	
– czeremcha późna	221
Gatunek: <i>Prunus serrulata</i> Lindl. 'Kanzan' – wiśnia piłkowana odm. Kanzan	222
Gatunek: <i>Prunus triloba</i> Lindl. (<i>Amygdalus triloba</i> (Lindl.) Ricker) – migdałek	
trójklapowy (migdałowiec trójklapowy)	224
Rodzaj: <i>Pterocarya</i> – skrzydłorzech (Rodzina: <i>Juglandaceae</i> – orzechowate)	225
Gatunek: <i>Pterocarya fraxinifolia</i> Spach. – skrzydłorzech kaukaski	225
Rodzaj: <i>Pyracantha</i> – ognik (Rodzina: <i>Rosaceae</i> – różowate, Podrodzina: <i>Maloidae</i> – jabłkowe)	227
Gatunek: <i>Pyracantha</i> – ognik (mieszkańce ogrodowe)	227
Rodzaj: <i>Pyrus</i> – grusza (Rodzina: <i>Rosaceae</i> – różowate, Podrodzina: <i>Maloidae</i> – jabłkowe)	229
Gatunek: <i>Pyrus calleryana</i> Decne 'Chanticleer' – grusza drobnoowocowa	
odm. Chanticleer	229
Gatunek: <i>Pyrus pyrastrer</i> (L.) Burgsd. – grusza pospolita	
(grusza polna, ulęgalka)	231
Gatunek: <i>Pyrus salicifolia</i> Pall. – grusza wierzbolistna	233
Rodzaj: <i>Quercus</i> – dąb (Rodzina: <i>Fagaceae</i> – bukowate)	234
Gatunek: <i>Quercus palustris</i> Muenchh. – dąb błotny	234

Gatunek: <i>Quercus petraea</i> (Matt.) Liebl. (<i>Q. sessilis</i> Ehrh.) – dąb bezszypułkowy	236
Gatunek: <i>Quercus robur</i> L. (<i>Q. pedunculata</i> Ehrh.) – dąb szypułkowy	237
Gatunek: <i>Quercus rubra</i> L. – dąb czerwony	240
Rodzaj: <i>Rhododendron</i> – różanecznik i azalia (Rodzina: <i>Ericaceae</i> – wrzosowate)	242
GATUNKI BOTANICZNE	
Gatunek: <i>Rhododendron catawbiense</i> Michx. – różanecznik katawbijski (różanecznik fioletowy)	242
Gatunek: <i>Rhododendron luteum</i> Sweet. (<i>Azalea pontica</i> L., <i>Rh. flavum</i> G. Don.) – azalia pontyjska (różanecznik żółty)	244
WYBRANE ODMIANY	
Różaneczniki wielkokwiatowe	246
Azalie wielkokwiatowe	247
Azalie japońskie	247
Rodzaj: <i>Rhus</i> – sumak (Rodzina: <i>Anacardiaceae</i> – nanerczowate)	248
Gatunek: <i>Rhus typhina</i> L. – sumak octowiec	248
Rodzaj: <i>Ribes</i> – porzeczka, agrest (Rodzina: <i>Grossulariaceae</i> – agrestowate)	250
Gatunek: <i>Ribes alpinum</i> L. – porzeczka alpejska	251
Gatunek: <i>Ribes aureum</i> Pursh – porzeczka złota	251
Gatunek: <i>Ribes sanguineum</i> Pursh – porzeczka krwista	253
Rodzaj: <i>Robinia</i> – robinia, grochodrzew (Rodzina: <i>Leguminosae</i> – strączkowate, Podrodzina: <i>Papilionoideae</i> – motylkowe)	254
Gatunek: <i>Robinia pseudoacacia</i> L. – robinia biała (robinia akacyjowa)	254
Gatunek: <i>Robinia viscosa</i> Vent. – robinia lepka	257
Rodzaj: <i>Rosa</i> – róża (Rodzina: <i>Rosaceae</i> – różowate, Podrodzina: <i>Rosoideae</i> – różowe)	258
RÓŻE DZIKIE	
Gatunek: <i>Rosa canina</i> L. – róża dzika (róża psia, szypszyna)	258
Gatunek: <i>Rosa multiflora</i> Thunb. – róża wielkokwiatowa	260
Gatunek: <i>Rosa rugosa</i> Thunb. – róża pomarszczona (róża japońska)	262
RÓŻE OKRYWOWE (przykładowe odmiany)	
Rodzaj: <i>Salix</i> – wierzba (Rodzina: <i>Salicaceae</i> – wierzbowate)	265
Gatunek: <i>Salix alba</i> L. – wierzba biała	265
Gatunek: <i>Salix caprea</i> L. – wierzba iwa	266
Gatunek: <i>Salix elaeagnos</i> Scop. 'Angustifolia' – wierzba siwa odm. wąskolistna	267
Gatunek: <i>Salix fragilis</i> L. – wierzba krucha	269
Gatunek: <i>Salix integra</i> Thunb. 'Hakuro-nishiki' – wierzba całolistna odm. Hakuro-nishiki	271
Gatunek: <i>Salix purpurea</i> L. – wierzba purpurowa (wiklina)	272
Gatunek: <i>Salix xsepulcralis</i> Simonk. 'Chrysocoma' (<i>S. alba</i> 'Tristis' Hort.) – wierzba płacząca	274
Gatunek: <i>Salix xsepulcralis</i> Simonk. 'Erythroflexuosa' – wierzba argentyńska	275
Gatunek: <i>Salix viminalis</i> L. – wierzba wiciowa (witwa, konopianka)	276
Rodzaj: <i>Sambucus</i> – bez (bzwolina) (Rodzina: <i>Caprifoliaceae</i> – przewiertniowate)	278
Gatunek: <i>Sambucus nigra</i> L. – bez czarny	278

Gatunek: <i>Sambucus racemosa</i> L. – bez koralowy	280
Rodzaj: <i>Sorbaria</i> – tawlina (Rodzina: <i>Rosaceae</i> – różowate, Podrodzina: <i>Spiraeoideae</i> – tawulowe)	282
Gatunek: <i>Sorbaria sorbifolia</i> (L.)A.BR. – tawlina jarzębolistna	282
Rodzaj: <i>Sorbus</i> – jarząg (Rodzina: <i>Rosaceae</i> – różowate, Podrodzina: <i>Maloideae</i> – jabłkowe)	284
Gatunek: <i>Sorbus aria</i> (L.)Crantz – jarząg mączny	284
Gatunek: <i>Sorbus aucuparia</i> L. – jarząg pospolity (jarzębina)	286
Gatunek: <i>Sorbus intermedia</i> (Ehrh.)Pers. – jarząg szwedzki	288
Gatunek: <i>Sorbus xthuringiaca</i> (Ilse)Fritsch 'Fastigiata'	
– jarząg turyndzki odm. stożkowa	289
Rodzaj: <i>Spiraea</i> – tawuła (Rodzina: <i>Rosaceae</i> – różowate, Podrodzina: <i>Spiraeoideae</i> – tawulowe)	291
Gatunek: <i>Spiraea betulifolia</i> Pall. – tawuła brzoziolistna	291
Gatunek: <i>Spiraea</i> 'Grefsheim' (S. <i>xcinerea</i> Zabel 'Grefsheim')	
– tawuła norweska	292
Gatunek: <i>Spiraea japonica</i> L.F. 'Anthony Waterer' (S. <i>bumalda</i> Burv. 'Anthony Waterer')	
– tawuła japońska odm. Anthony Waterer	293
Gatunek: <i>Spiraea xvanhouttei</i> (Briot.)Zabel – tawuła van Houtte'a	296
Rodzaj: <i>Stephanandra</i> – tawulec (Rodzina: <i>Rosaceae</i> – różowate, Podrodzina: <i>Spiraeoideae</i> – tawulowe)	297
Gatunek: <i>Stephanandra incisa</i> (Thunb.)Zabel 'Crispa' – tawulec pogięty odm. kędzierzawa	297
Rodzaj: <i>Symphoricarpos</i> – śnieguliczka (Rodzina: <i>Caprifoliaceae</i> – przewiertniowate)	299
Gatunek: <i>Symphoricarpos albus</i> var. <i>laevigatus</i> (Fernand)S.F.Blake – śnieguliczka biała	299
Gatunek: <i>Symphoricarpos xchenaultii</i> Rehder 'Hancock' – śnieguliczka Chenaulta odm. Hancock	300
Gatunek: <i>Symphoricarpos orbiculatus</i> Moench – śnieguliczka koralowa	301
Rodzaj: <i>Syringa</i> – lilak (bez) (Rodzina: <i>Oleaceae</i> – oliwkowate)	303
Gatunek: <i>Syringa xchinensis</i> Willd. – lilak chiński	303
Gatunek: <i>Syringa meyeri</i> C.K.Schneid. 'Palibin' – lilak Meyera odm. Palibin	304
Gatunek: <i>Syringa vulgaris</i> L. – lilak pospolity (bez turecki, bez lilak)	306
Rodzaj: <i>Tamarix</i> – tamaryszek (Rodzina: <i>Tamaricaceae</i> – tamaryszkowate)	308
Gatunek: <i>Tamarix tetrandra</i> Pall. ex M.Bieb. (<i>T. parviflora</i> DC.) – tamaryszek czteropęcikowy (tamaryszek drobnokwiatowy)	308
Rodzaj: <i>Tilia</i> – lipa (Rodzina: <i>Tiliaceae</i> – lipowate)	310
Gatunek: <i>Tilia cordata</i> Mill. – lipa drobnolistna	310
Gatunek: <i>Tilia</i> 'Euchlora' (<i>Tilia xeuropaea</i> 'Euchlora', <i>T. xeuclhora</i> K.Koch.)	
– lipa krymska	314
Gatunek: <i>Tilia platyphyllos</i> Scop. – lipa szerokolistna	316
Gatunek: <i>Tilia tomentosa</i> Moench – lipa srebrzysta (lipa węgierska)	318
Rodzaj: <i>Ulmus</i> – wiąz (Rodzina: <i>Ulmaceae</i> – wiązowate)	319
Gatunek: <i>Ulmus glabra</i> Huds. – wiąz górski	319
Gatunek: <i>Ulmus</i> 'Wredei' (<i>U. xhollandica</i> Mill. 'Wredei')	
– wiąz odm. Wrede'a	320

Gatunek: <i>Ulmus laevis</i> Pall. – wiąz szypułkowy (limak)	321
Gatunek: <i>Ulmus minor</i> Mill. emend. Richens. – wiąz polny (wiąz pospolity)	323
Gatunek: <i>Ulmus</i> 'Camperdownii' (<i>U. glabra</i> Huds. 'Camperdownii')	
– wiąz Camperdowna	325
Rodzaj: <i>Viburnum</i> – kalina (Rodzina: <i>Caprifoliaceae</i> – przewiertniowate)	326
Gatunek: <i>Viburnum xcarlcephalum</i> Burkwood et Skipwith ex A.V. Pike	
– kalina angielska	326
Gatunek: <i>Viburnum lantana</i> L. – kalina hordowina	328
Gatunek: <i>Viburnum opulus</i> L. – kalina koralowa	330
Gatunek: <i>Viburnum rhytidophyllum</i> Hemsl. – kalina sztywnolistna	332
Rodzaj: <i>Vinca</i> – barwinek (Rodzina: <i>Apocynaceae</i> – toinowate)	333
Gatunek: <i>Vinca minor</i> L. – barwinek pospolity (barwinek drobnolistny)	333
Rodzaj: <i>Vitis</i> – winorośl (Rodzina: <i>Vitaceae</i> – winoroślowsate)	335
Gatunek: <i>Vitis coignetiae</i> Pulliat ex Planch – winorośl japońska	335
Gatunek: <i>Vitis riparia</i> Michx. – winorośl pachnąca	336
Rodzaj: <i>Weigela</i> – krzewuszka (wajgela) (Rodzina: <i>Caprifoliaceae</i> – przewiertniowate)	338
Gatunek: <i>Weigela florida</i> (Bunge) A.DC. – krzewuszka cudowna (krzewuszka kwiecista)	338
Rodzaj: <i>Wisteria</i> – glicynia (wisteria, słodlin) (Rodzina: <i>Leguminosae</i> – strączkowate, Podrodzina: <i>Papilionoideae</i> – motylkowe)	341
Gatunek: <i>Wisteria floribunda</i> (Willd.) DC. – glicynia kwiecista (słodlin japoński)	341
Gatunek: <i>Wisteria sinensis</i> (Sims) Sweet 'Prolific'	
– glicynia chińska (słodlin chiński) odm. Prolific	343
STREFY KLIMATYCZNE W POLSCE	345
ZESTAWIENIA PRAKTYCZNE DRZEW I KRZEWÓW LIŚCIASTYCH POD WZGLĘDEM WYBRANYCH CECH MORFOLOGICZNYCH I WYMAGAŃ	348
INDEKS NAZW ŁACIŃSKICH	366
INDEKS NAZW POLSKICH	371
BIBLIOGRAFIA	375

Gatunek: *Acer tataricum* subsp. *ginnala* (Maxim.)Wesm.
– **klon tatarski podgat. ginnala** (klon ginnala)

Występowanie: środkowe i północne Chiny, Mandżuria i Japonia.

Wzrost. Duży krzew lub niewielkie drzewo do 5–7 m wysokości. Korona luźna, szeroka.

Liście. Pojedyncze, głęboko klapowane (3 klapy), wydłużone, 4–8 cm długości. Jesienią od żółtopomarańczowych do jaskrawoczerwonych.

Kwiaty. Jednopienne, zielonkawe lub białe; po rozwinięciu się liści – w V–VI.

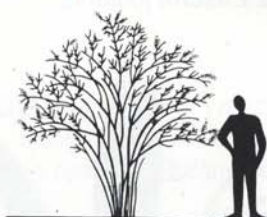
Owoce. Skrzydlaki połączone pod kątem ostrym, prawie równoległe, przed dojrzewaniem czerwone. Nasiona wydłużone, lekko wypukłe. Dojrzejają VIII–X.

System korzeniowy. Gęsty i płytki.

Wymagania: bez większych wymagań glebowych. Nie lubi gleb podmokłych i zasobnych w wapń (chloroza liści). Stanowisko słoneczne, ewentualnie lekko ocienione – roślina światłolubna. Bardzo odporna na mrozy i zanieczyszczenia powietrza. Dobrze znosi letnią suszę i upały. **STREFA 3**

Walory dekoracyjne i zastosowanie: bardzo dekoracyjne podczas jesiennego przebarwienia. Do sadzenia pojedynczo lub w grupach w parkach, ogrodach i zieleni miejskiej. Nadaje się do nasadzeń w celu umacniania skarp, jako pasy wiatrochronne oraz do dużych pojemników.

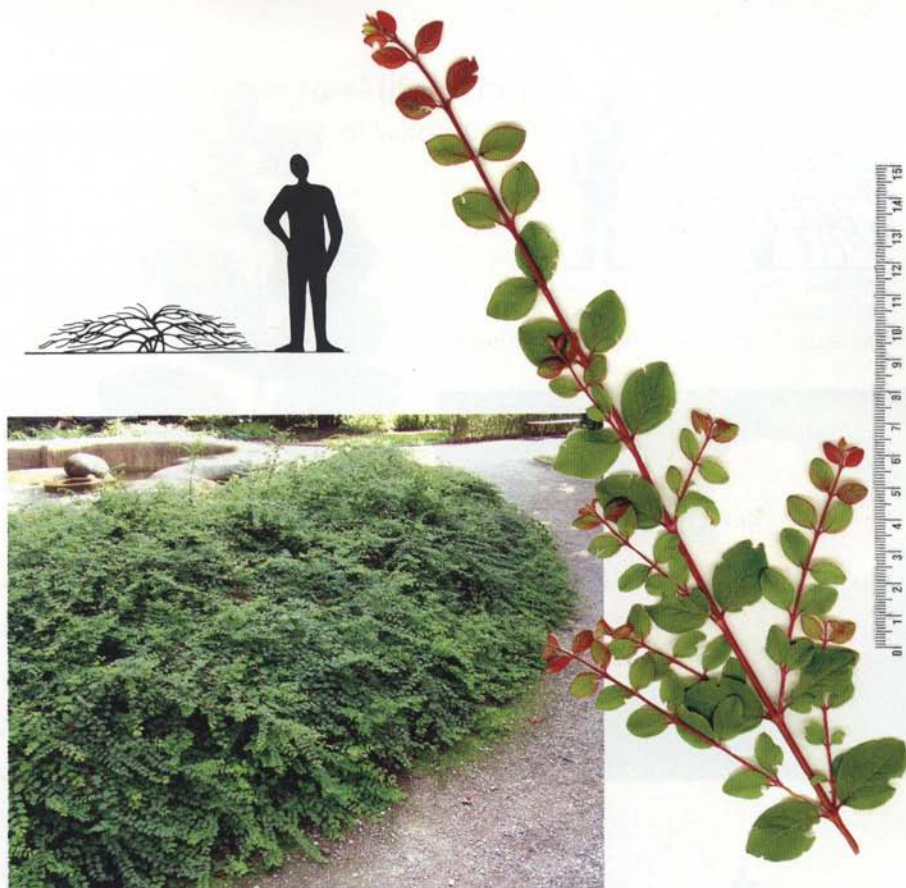

Wymagania: bez większych wymagań co do gleby, ale najlepiej równomier-
nie wilgotna. Wrażliwy na suszę. Stanowisko słoneczne lub lekko ocienio-
ne. Odporny na mrozy. Dobrze rośnie w warunkach miejskich. **STREFA 5B**
Walory dekoracyjne i zastosowanie: obfite choć nie pachnące kwiaty deko-
racyjne także z większej odległości. Atrakcyjny krzew do sadzenia w zieleni
miejskiej i ogrodach, najlepiej na tle roślin iglastych pojedynczo i w gru-
pach. Dobrze komponuje się z krzewuszkami (*Weigela*).

Odmiany:

'**Plena**' – odmiana pełnokwiatowa różowa. Wyróżnia się pełnymi kwiatami,
o lekko różowych płatkach od zewnętrznej strony. Zastosowanie podobne
jak gatunku.

komunikacyjnych (2–3 szt./m²), jednak w bardzo niekorzystnych warunkach mikroklimatycznych młode rośliny mogą przemarzać (lepiej sadzić wiosną). Cenny także do sadzenia pod drzewami w parkach, na skarpach. Nie sadzić razem ze słabo rosnącymi krzewami, bo potrafi je łatwo wyeliminować.

Gatunek: *Symphoricarpos orbiculatus* Moench
– śnieguliczka koralowa

Występowanie: Ameryka Północna.

Wzrost. Krzew do 1,5–2 m wysokości i podobnej szerokości, o łukowato przewisających pędach. Wzrost powolny.

Liście. Jajowatoeliptyczne, spodem szaro owłosione, ułożone bardzo regularnie. Jesienią długo zielone. Przebarwiają się późno na czerwono lub mar-

SZCZEGÓLNIIE DEKORACYJNE OWOCE

białe
<i>Sorbus cashmiriana</i>
<i>Symphoricarpos albus</i> var. <i>laevigatus</i>
żółte
<i>Celastrus orbiculatus</i>
<i>Chaenomeles japonica</i>
<i>Chaenomeles xsuperba</i>
<i>Cydonia oblonga</i>
<i>Daphne mezereum</i> 'Alba'
<i>Malus baccata</i>
<i>Malus floribunda</i>
<i>Pyracantha</i> 'Soleil d'Or'
pomarańczowe
<i>Celastrus orbiculatus</i> (wewnątrz pomarańczowoczerwone osnówki)
<i>Hippophaë rhamnoides</i>
<i>Lonicera tatarica</i>
<i>Malus</i> 'John Downie'
<i>Malus</i> 'Rudolph'
<i>Pyracantha</i> 'Orange Charmer',
<i>Pyracantha</i> 'Orange Glow'
<i>Pyracantha</i> 'Teton'
<i>Sorbus aria</i>
<i>Sorbus xintermedia</i>
<i>Sorbus thuringiaca</i> 'Fastigiata'
czerwone
<i>Berberis thunbergii</i> (odmiany)
<i>Berberis xottawensis</i>
<i>Berberis vulgaris</i>
<i>Cornus canadensis</i>
<i>Cotoneaster bullatus</i>
<i>Cotoneaster</i> 'Coral Beauty' (i inne odmiany)
<i>Cotoneaster dammeri</i>
<i>Cotoneaster horizontalis</i>
<i>Cotoneaster multiflorus</i>
<i>Cotoneaster nan-shan</i>
<i>Cotoneaster salicifolius</i>
<i>Daphne mezereum</i>
<i>Ilex aquifolium</i> (żeńskie)
<i>Ilex xmeservae</i> 'Blue Princess'
<i>Malus</i> 'Ola', 'Hopa' (i inne odmiany)

ISBN 83-89211-62-9

Hortpress Sp. z o.o.